אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רצט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"א אייר תר"ע - יפו
נמען: מר טשצקיס

תשובות לשאלות: לספר תורה כשר עור של כל בהמה, חיה ועוף טהורים, אפילו נבלות, ועור שליל הוא רק הידור. מספר העורות לספר תורה אינו קבוע. הגמרא במכות מונה את עמוס אחרי ישעיהו בגלל הדרשה, אף שאולי התחיל להתנבא לפניו. בעל 'היוחסין' לא טעה כשייחס את 'בשבט יכו על הלחי' למיכיהו הקדמון.

עיקרי הדברים

- עורות לספר תורה.
- סדר הנביאים במכות.
- עניין מיכה ומיכיהו.

נוסח האגרת

ב"ה, עה"ק יפו ת"ו[1], כ"א אייר תרעי"ן.

ידיד נעלה מר טשאצקיס נ-י, שלו'[2].

קבלתי את שאלותיך, והנני להשיב לכבודך בקצרה.

ע"ד[3] גויל של ס"ת[4], אין שום דעה שיהי'[5] נצרך דוקא של בן פקועה או של עגלים יונקים, וכל עור בהמה, חי' ועוף הכשרים, אפילו נבלות וטרפות שלהם, כשרים מן הדין לסתו"מ[6]. אלא שיש מהדרין לקחת עור שליל דהיינו של בן פקועה, וזהו רק דרך הידור, שיש לזה טעם ע"פ[7] המוסר והסוד, אבל אין זה מעיקר הדין כלל.

מספר העורות א"א[8] לקצוב, כיון שאפשר לכתוב גם ע"ג עורות שורים גדולים, שכמה יריעות יוצאות מעור אחד.

ומה שחשבו בגמ'[9] דמכות את עמוס אחרי ישעי' הוא מפני הדרש, שכל המאוחר מחברו הוא כולל את המצות בכללות יותר מהקודם לו, מוכרח לפ"ז[10] שהפסוק של "דרשוני וחיו", שכלל לפי הדרשה את כלל התורה רק בדרישת ד', שהיא פעולה אחת, הוא מנבואה מאוחרת לדברי ישעי', שהעמיד על ששה דברים. ומ"מ[11] יוכל להיות, שהתחלת הנבואה של עמוס היתה

---

1 ת"ו - תבנה ותכונן
2 שלו' - שלום
3 ע"ד - על דבר
4 ס"ת - ספר תורה
5 שיהי' - שיהיה
6 לסתו"מ - לספרי תורה ומזוזות
7 ע"פ - על פי
8 א"א - אי אפשר
9 בגמ' - בגמרא
10 לפ"ז - לפי זה
11 ומ"מ - ומכל מקום

קודמת לישעי', וישעי' קבל ממנו, אבל אח"כ[12] נמשכה נבואתם בפרק אחד, ותחילה נתנבא ישעי' את הנבואה של "הולך צדקות", ואח"כ[13] נתנבא עמוס את נבואתו של "דרשוני וחיו".

ודברי היוחסין אינם תמוהים, שאע"פ[14] שהכתוב "בשבט יכו על הלחי" הוא במיכה, שהוא המורשתי, מ"מ[15] לא קשיא לומר דכונתו היא על הנביא מיכיהו הקדמון, שהכתוב מעיד עליו שהכהו צדקיהו על הלחי, והדברים פשוטים. והנני בזה מוקירו ומכבדו, חותם בברכה מקדש,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

12 אח"כ - אחר כך
13 ואח"כ - ואחר כך
14 שאע"פ - שאף על פי
15 מ"מ - מכל מקום